

gül bahçesinden bir demet

Gül dünyanın tanıdığı, dünyanın sevdiği çiçek... Hükümdarların kokladığı çiçek... Aşkın simgesi, inancın simgesi, güzelliğin simgesi olarak gösteriliyor... Sanatın her dalında en zengin esin kaynağı; bahçelerin de, şairlerin de sultanı, bülbülün ezeli hasreti... Uygarlığın var olduğu zamanlardan beri insanların yaşamlarını süslemiş gül. Binyıllardır pek çok kültürün insanı kendini ifade etmek için güle başvurmuş, ona tutunmuş, onu yorumlamış, güzelliğinin tadını çıkararak, dikenlerine de katlanarak.

Muhibbi mahlasıyla şiir yazar Kanuni Sultan Süleyman bu özel çiçeğin değerini bilen biri olarak, çimenlerin zümrüt tahtına oturtmuş onu:

*Oturup taht-ı zîmür rüde olup sultân gül
Cem'idüp cümlere yâhini kâhur divân gül*

Ahmet Hamdi Tanpınar ise "Bir âna sığmış sonsuzluk rüyası!" demiş gül için.

Prof. Dr. Gül İrepeoğlu'nun hazırladığı "Gül, Aşkın Çiçeği, Sanatın Çiçeği, Sonsuzluğun Çiçeği" kitabının sayfalarını çevirenler, doğa ve gülden gülün tarihine; gülün adından gülün kokusuyla tadına; sanatın gülünde güllü resimlerden güllü çinilere, güllü kumaşlardan güllü halılara, güllü taşlardan güllü ahşaplara, güllü mücevherlerden güllü camlara; şiirin gülünden müziğin gülüne; gül takmaktan hayatımızın gül bahçelerine güllü bir dünyaya misafir olacaklar.

Büyükboy, ciltli, kuşe kâğda basılmış, yüzlerce fotoğrafın yer aldığı "Gül" kitabına şöyle başlıyor Gül İrepeoğlu:

güllü başlangıç

"Gülün herkes için ortak ya da farklı anlamları var kuşkusuz. Dünyanın sevdiği çiçek o. Benim içinse özel bir anlamı olduğunu belirtmeye bilmem ki gerek var mı? İsmimi her zaman sevdim, bu özel çiçeği de öyle.

Gül eski, çok eski bir çiçek, uygarlığın var olduğu zamanlardan beri insanların

yaşamlarını süsleyen. Ama yaşlı değil, aksine hep yenilene, gündemde olan, simgelerle bezenen bir çiçek... Binyıllardır pek çok kültürün insanı kendini ifade etmek için güle başvurmuş, ona tutunmuş, onu yorumlamış, güzelliğinin tadını çıkararak, dikenlerine de katlanarak.

Gül cömerttir; açtığı uzunca yasar, tomurcuk hali ayrı güzeldir, çiçek hali ayrı güzel. Solmadan önce taç yapraklarının iyice açılıp birer birer dökülmesi hali bile güzeldir, hatta sayfalar arasında romantikçe kurutulmuş hali... Ya ismini verdiği renkler? Gülpembe, gülbeyaz, gülkurusu... Cömerttir; bir daldan birçok çiçek verir, yediveren gülü gibi türleri bir sonraki yazı bekletmeden tekrar tekrar açar. Çoklukla ilkbahardan başlayıp yaz boyunca süsler bahçeleri, yolları. Kimi gül ise mevsimlere meydan okur, sonbahar, kış dinlemez, en kasvetli havada karşımıza çıkıp gönülümüzü aydınlatır.

Yalnızca benzersiz biçimiyle güçlü ve hoş kokusu değil, kendi içindeki çeşit bolluğu da doğadaki çiçekler arasında farklı bir yere konumlandırır gülü.

Gülün en ayrıcalıklı özelliklere sahip çiçek olması, inanışlar bağlamında

Prof. Dr. Gül İrepeoğlu'nun hazırladığı "Gül" kitabının sayfalarını çevirenler, doğa ve gülden gülün tarihine; gülün adından gülün kokusuyla tadına; sanatın gülünde güllü resimlerden güllü çinilere, güllü kumaşlardan güllü halılara, güllü taşlardan güllü ahşaplara, güllü mücevherlerden güllü camlara; şiirin gülünden müziğin gülüne; gül takmaktan hayatımızın gül bahçelerine güllü bir dünyaya misafir olacaklar.

da ona farklı bir değer verilmesini, anlamlar yüklenmesini sağlamıştır; gerek Antikite'de, gerekse İslam'da ve Hıristiyanlık'ta baş tacı edilir gül.

Ve gül aşkın simgesidir, aşk da gülün simgesi. Sanatın her dalında, pek çok farklı bağlamda ve yorumda rastlanır güle. Gülün botanik özellikleri bir yana, var olduğu her alanı tanımlamak bile kapsamlı bir çalışmanın konusudur. Gül kültürü ayrıntılarından hangisine girilirse orada bir yeni dünya açılır, ilerlendikçe ciltler dolduracak bollukta bilgi ve görsel malzeme çıkar karşımıza, çünkü gezindikçe genişleyen, genişledikçe güzelleşen, güzelleştikçe büyüleyen sınırsız bir bahçedir içinde bulunulan. Örneğin gülsüz bir şiir dünyası düşünülemez, sevgilinin ta kendisidir o.

'Edebiyatta Gül' konusu üzerinde ne kadar çok derinleşilse ve yazılsa da deryanın ancak bir kıyısında gezinilebilir. Edebiyat tarihçisi değilse de edebiyat sever bir sanat tarihçisi oluşun bilinciyle yazarken en çok keyif alınan bölümlerden birinin 'Güllü Şiirler' olduğu bilinmelidir. Yine çok renkli bir bölüm olan 'Güllü Resimlemek' konusunda da incelemeler ve örnekler ne kadar çeşitlendirilirse çeşitlendirilsin, ortaya çıkacak çalışma mevcut eserlerin yalnızca bir bölümünü kapsayabilecektir.

Gül konusunda herhangi bir alanda envanter çıkarmaya çalışmak ise bitiş yeri meçhul bir koşuya çıkmaya benzetilebilir! Öte yandan gülü elinde

tutmanın, gülü koklamanın, gülü sevmenin ve en çok da gülü anlamının tüm yorumlukları silip götürdüğünü söylemeye bilmem gerek var mıdır?

Bu kitapta insanlığın somut ve soyut gül bahçelerinde dolaşarak en renkli desteyi dermeye çalıştık, gülün bittiği yerlerin sayılmakla bitmeyeceğini bilerek, güllü dünyanın tadını çıkararak.

"Gül" kitabı, hem araştırmacılar için önemli bir kaynak, hem tarihi, sanatı sevenler için kütüphanelerinde bulunması gerek bir çalışmadır.

Gül - Aşkın Çiçeği, Sanatın Çiçeği, Sonsuzluğun Çiçeği, Gül İrepeoğlu, Yapı Kredi Yayınları, 376 s.

